

Nr 13.

Ankom till riksdagens kansli den 23 november 1918 kl. 5 e. m.

Utlåtande i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående extra krigstidstillägg åt vissa lärare vid statsunderstödda folkhögskolor jämte i ämnet väckta motioner.

Uti en till riksdagen avlåten, den 25 oktober 1918 dagtecknad proposition (nr 14), vilken hänvisats till förberedande behandling av första särskilda utskottet, har Kungl. Maj:t, under återopande av propositionen bifogat utdrag av statsrådsprotokollet över ecklesiastikärenden för samma dag, föreslagit riksdagen att

dels för beredande av extra krigstidstillägg för vinterkursen 1918—1919 åt sådana befattningshavare, som avses i Kungl. Maj:ts kungörelse den 11 december 1917 (Svensk författningssamling nr 813) angående statsbidrag för beredande av tillfällig löneförbättring för läsåret 1917—1918 åt lärare vid statsunderstödda folkhögskolor, å extra tilläggsstat för år 1918 anvisa ett förslagsanslag av 25,000 kronor;

dels förklara, att det extra krigstidstillägget skall i sin helhet gäldas av statsmedel samt utgå

a) med 175 kronor till varje ordinarie lärare,

b) med 100 kronor till varje icke ordinarie ämneslärare, vilkens tjänstgöringsskyldighet omfattar minst 15 undervisningstimmar i veckan,

c) med 75 kronor till varje annan lärare, som har en tjänstgöringsskyldighet av minst 15 undervisningstimmar i veckan och vilken icke äger erhålla extra krigstidstillägg enligt de i mom. a) eller b) angivna grunder;

dels ock besluta, att i fråga om det extra krigstidstillägget skall i övrigt i tillämpliga delar gälla vad angående den tillfälliga löneförbättringen finnes stadgat i omförmälda kungörelse den 11 december 1917.

Beträffande utredningen i ärendet får utskottet hänvisa till återopade statsrådsprotokoll.

I anledning av förevarande proposition hava väckts följande motioner:
dels inom första kammaren nr 5, av herr Sandler, som hemställt, att riksdagen må

dels för beredande av extra krigstidstillägg för senare halvåret 1918 åt sådana befattningshavare, som avses i Kungl. Maj:ts kungörelse den 11 december 1917 (Svensk författningssamling nr 813) angående statsbidrag för beredande av tillfällig löreförbättring för läsåret 1917—1918 åt lärare vid statsunderstödda folkhögskolor, å extra tilläggsstat för år 1918 anvisa ett förslagsanslag av 46,400 kronor,

dels förklara, att det extra krigstidstillägget skall i sin helhet gäldas av statsmedel samt utgå

a) med 300 kronor till varje ordinarie lärare,

b) med 200 kronor till varje icke ordinarie ämneslärare, vilkens tjänstgöringsskyldighet omfattar minst 15 undervisningstimmar i veckan.

c) med 200 kronor till varje annan lärare, som har en tjänstgöringsskyldighet av minst 15 undervisningstimmar i veckan och vilken icke äger erhålla extra krigstidstillägg enligt de i mom. a) och b) angivna grunder,

dels ock besluta, att i fråga om det extra krigstidstillägget skall i övrigt i tillämpliga delar gälla, vad angående den tillfälliga förbättringen finnes stadgat i omförmälda kungörelse den 11 december 1917,

dels ock inom andra kammaren

nr 11, av herrar Bengtsson och von Sneidern, vilka gjort enahanda framställning som herr Sandler uti dennes ovan omförmälda inom första kammaren väckta motion, samt

nr 18, av herrar Welin och Carlson i Herrljunga, vilka hemställt, att riksdagen måtte besluta att

dels för beredande av extra krigstidstillägg för senare halvåret 1918 åt sådana befattningshavare, som avses i Kungl. Maj:ts kungörelse den 11 december 1917 (Svensk författningssamling nr 813) angående statsbidrag för beredande av tillfällig löneförbättring för läsåret 1917—1918 åt lärare vid statsunderstödda folkhögskolor, å extra tilläggsstat för år 1918 anvisa ett förslagsanslag av 50,000 kronor,

dels förklara, att det extra krigstidstillägget skall i sin helhet gäldas av statsmedel samt utgå:

a) med 400 kronor till varje ordinarie lärare, som har eget äkta barn, som icke uppnått 18 års ålder,

b) med 300 kronor till varje annan ordinarie lärare,

c) med 200 kronor till varje icke ordinarie ämneslärare, vilkens tjänstgöringsskyldighet omfattar minst 15 undervisningstimmar i veckan,

d) med 200 kronor till varje annan lärare, som har en tjänstgörings-

skyldighet av minst 15 undervisningstimmar i veckan och vilken icke äger erhålla extra krigstidstillägg enligt de i mom. a) och b) angivna grunder, dels ock besluta, att i fråga om det extra krigstidstillägget skall i övrigt i tillämpliga delar gälla vad angående den tillfälliga löneförbättringen finnes stadgat i omförmälda kungörelse den 11 december 1917.

Beträffande de skäl motionärerna anfört till stöd för sina framställningar får utskottet hänvisa till motionerna.

1917 och 1918
års lagtima
riksdagar.

I anledning av Kungl. Maj:ts därom gjorda framställning och en i ämnet väckt motion anvisade 1917 års riksdag på extra stat för år 1918 ett förslagsanslag av 45,000 kronor för beredande under läsåret 1917—1918 av tillfällig löneförbättring åt lärare vid statsunderstödda folkhögskolor att, efter Kungl. Maj:ts beprövande i varje särskilt fall, utgå enligt vissa av riksdagen angivna grunder. I enlighet med dessa grunder utfärdade Kungl. Maj:t den 11 december 1917 kungörelse i ämnet.

Sedermera har 1918 års riksdag anvisat på extra stat för år 1919 ett förslagsanslag av 95,000 kronor för beredande under läsåret 1918—1919 av tillfällig löneförbättring åt lärare vid statsunderstödda folkhögskolor, att, efter Kungl. Maj:ts beprövande i varje särskilt fall, utgå enligt följande grunder, med rätt för Kungl. Maj:t att utfärda de närmare föreskrifter, som för tillämpning av dessa grunder äro erforderliga:

- 1) Den tillfälliga löneförbättringen utgår
  - a) med högst 700 kronor för vinterkurs och högst 300 kronor för sommarkurs till varje ordinarie lärare;
  - b) med högst 450 kronor för vinterkurs och högst 250 kronor för sommarkurs till varje icke ordinarie, manlig och kvinnlig ämneslärare, som har en tjänstgöringsskyldighet av minst 15 timmar i veckan;
  - c) med högst 350 kronor för vinterkurs och högst 250 kronor för sommarkurs till varje annan manlig och kvinnlig lärare, som har en tjänstgöringsskyldighet av minst 15 timmar i veckan och vilken icke äger erhålla tillfällig löneförbättring enligt de i punkterna a) och b) angivna grunder.
- 2) Såsom bidrag till ifrågavarande tillfälliga löneförbättring utgå av det belopp, som för varje särskilt fall må komma att bestämmas, två tredjedelar av statsmedel, under villkor att den återstående tredjedelen tillskjutes av landsting, kommuner eller enskilda.

Kungl. Maj:ts
förslag.

Kungl. Maj:ts nu framlagda förslag avser att bereda extra krigstidstillägg för ifrågavarande personalgrupp. Tillägget har därvid ansetts

bör utgå å den för vinterkursen 1917—1918 beräknade tillfälliga löneförbättringen samt upptagits till hälften av dennas belopp.

För ordinarie lärare vid folkhögskolorna utgår tillfällig löneförbättring för vinterkursen 1917—1918 med 350 kronor. För nu pågående vinterkurs utgör emellertid densamma 700 kronor. Övriga lärare vid folkhögskolorna uppbära motsvarande belopp.

Utskottets
yttrande.

Under framhållande av att de nu av Kungl. Maj:t föreslagna extra krigstidstilläggen beräknats allenast å den tillfälliga löneförbättring, som utgår för vinterkursen 1917—1918 eller 350 kronor, har motionsvis yrkats en väsentlig förhöjning i tilläggen för denna lärarpersonal. Med beaktande av de sålunda framställda yrkandena har utskottet ansett sig böra föreslå, att tilläggen skola utgå med följande belopp:

för ordinarie lärare	325 kronor
för icke ordinarie lärare med minst 15 undervisningstimmar i veckan	225 »
för annan lärare	200 »

Kostnaderna för genomförandet av utskottets förslag komma enligt gjorda beräkningar att uppgå till omkring 50,000 kronor eller dubbelt så mycket som av Kungl. Maj:t upptagits.

I övrigt har utskottet icke funnit anledning till erinran mot Kungl. Maj:ts förslag.

Med anledning av vad utskottet sålunda anfört får utskottet hemställa,

att riksdagen må i anledning av förevarande proposition ävensom herr Sändlers motion nr 5 i första kammaren, herrar Bengtssons och von Sneiderns motion nr 11 i andra kammaren samt herrar Welins och Carlsons i Herrljunga motion nr 18 i samma kammare,

1) för beredande av extra krigstidstillägg för vinterkursen 1918—1919 åt sådana befattningshavare, som avses i Kungl. Maj:ts kungörelse den 11 december 1917 (Svensk författningssamling nr 813) angående statsbidrag för beredande av tillfällig löneförbättring för läsåret 1917—1918 åt lärare vid statsunderstödda folkhögskolor, å extra tilläggsstat för år 1918 anvisa ett förslagsanslag av 50,000 kronor;

- 2) besluta, att det extra krigstidstillägget skall i sin helhet gäldas av statsmedel samt utgå
- a) med 325 kronor till varje ordinarie lärare,
  - b) med 225 kronor till varje icke ordinarie ämneslärare, vilkens tjänstgöringsskyldighet omfattar minst 15 undervisningstimmar i veckan,
  - c) med 200 kronor till varje annan lärare, som har en tjänstgöringsskyldighet av minst 15 undervisningstimmar i veckan och vilken icke äger erhålla extra krigstidstillägg enligt de i mom. a) eller b) angivna grunder;
- 3) besluta, att i fråga om det extra krigstidstillägget skall i övrigt i tillämpliga delar gälla vad angående den tillfälliga löneförbättringen finnes stadgat i omförmälda kungörelse den 11 december 1917.

Stockholm den 23 november 1918.

På utskottets vägnar:

JOHAN BECK-FRIIS.

Närvarande: se under utskottets utlåtande nr 3.
